BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag 26 September 1833.

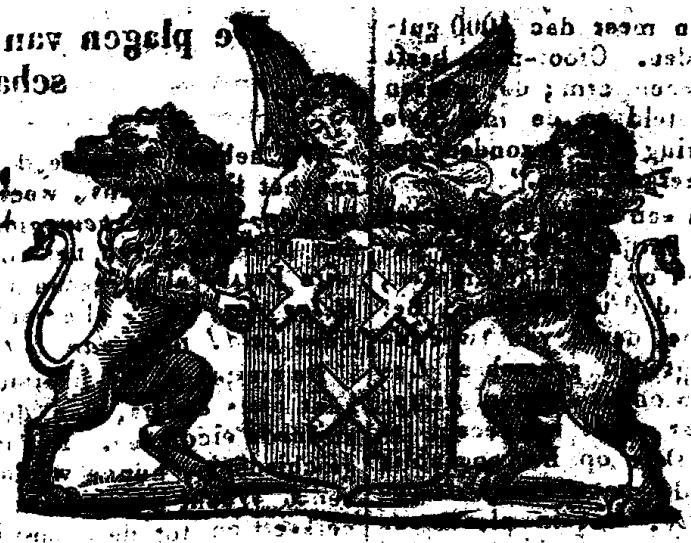

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Belgie. — De belgische *Moniteur* houdt een besluit, van den 21sten dezer gedagteekend, den geheelen omtrent in het personeel van de provincie gouverneurs daarstellende: Ingevolge dezer plaats de heer *Tielemans*, inspecteur-generaal der bruggen en wegen, die ter heden ad interim [illegible] vervulde op [illegible] gouverneur van Antwerpen, vervangende den heer *Rogier*, die [illegible] en volgen post van gouverneur heeft aanvaard. — De heer de *Theux*, gouverneur van Namen, is tot gouverneur van Brabant benoemd, en de gewezen minister van justitie *Leclercq* in diens plaats tot gouverneur van Namen aangesteld. — De tegenwoordige gouverneur van Brabant, *de Coppin*, is in dezelfde betrekking in het Luxemburgsche overgeplaatst, en de tegenwoordige gouverneur van Luxemburg, *Thorn*, naar Henegouwen verplaatst, ten vervange van den heer *de Puydt*, die op pensioen gesteld is. — De gouverneur van Oost-Vlaanderen *Lamberts de Cordenbach* is gouverneur van Limburg geworden ter vervanging van den heer *J. F. Hennequin* die mede op pensioen is gesteld, terwijl eindelijk het lid der kamer van afgevaardigden *Ch. Vilain XIIII* tot gouverneur van Oost-Vlaanderen is benoemd geworden.

Bij een paar andere besluiten zijn de heeren *de Puydt* en *Hennequin* tot ridders der orde van *Leopold* benoemd.

De brusselsche *Courrier* voegt dezelfde een artikel aan deze onderscheidene veranderingen in het personeel der gouverneurs wijdende, vindt geene woorden om zijne hevige verontwaardiging uit te drukken over den gang dien de zaken nemen, en over de handelingen van de beide nieuwe ministers *Ernst* en *d'Huart*, als welke hun voormalig karakter, immers zoo zij dat als leden der oppositie toonden, geheel verloochend hadden, en, gelijk hij zich uitdrukt, hunne ministerieele post wel scheenen aanvaard te hebben, omdat voorwaarde van, even als bedienden, zich tot alles te laten gebruiken; vooral prekt het zijne verontwaardiging uit, dat de heer als liberaal gezinde [illegible] voor te den als een *Vilain XIIII* en [illegible] plaats maken.

— Aan het gerucht dezerzijds, dat ter gelegenheid der September-dagen in den plantentuin te Brussel moet gegeven worden, zullen niet minder dan 1400 personen deel nemen. Reeds worden voor hetzelve toebereidselen gemaakt.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 98 ½; Nap. 87 ¾; Sp. perpet. 38 ¼, 39 ⅛, 38 ¾; 3 pCt. 25 ¾, 26.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 21sten September.

Het *Journal de Paris* verklaart heden ten stelligste, dat het gouvernement geene depesches uit Madrid heeft ontvangen, waaruit gelijk men gisteren meende, blijken zoude, hetzij dat de kamer van afgevaardigden omtrent de financiële voordragt reeds een besluit had genomen, hetzij dat de bevolking der hoofdstad door onrustige bewegingen het ontwerp van de meerderheid der commissie wilde doordringen.

De particuliere berigten die men onder dagteekening van den 13den heeft ontvangen, bepalen zich voorts ten aanzien van deze zaak tot laatere gissingen, hoewel men het er algemeen voor hield, dat het voorstel tot ontbinding der cortes-leden weinig tegenstand zoude ontmoeten.

In de zitting van den 12den hebben de afgevaardigden zich bezig gehouden met eene petitie, waarbij een aantal personen, die onder het zoogenaamd constitutioneel bewind van 1820 tot 1823, ambten hebben bekleed of zekere rangen hebben verkregen, van zij later zijn ontzet, verzoeken in deze hunne voorregten te worden hersteld. Het schijnt dat deze petitie, bij een voorloopig onderzoek, door de commissie waarin de kamer is verdeeld, algemeen bijval vond en alzoo in overweging zoude worden genomen. Toen men nu echter tot de discussie zoude overgaan, bleek het, dat de onderteekenaars de vrijheid hadden genomen, het oorspronkelijk medegedeeld ontwerp te wijzigen, zoodat men genoodzaakt was de behandeling tot na den afloop van een nieuw onderzoek te schorsen.

De koningin-regentes bevond zich nog altijd op het paleis el Pardo, alwaar de cholera gehoed had opgehouden.

Men berichtte zich eindelijk te Madrid dat het gouvernement sints acht dagen geene berigten uit de Noordelijke provincien had openbaar gemaakt. Van dag tot dag hield men het door dit stilzwijgen voor waarschijnlijk, dat de generaal *Rodil* buiten staat zoude zijn [illegible] te ondernemen.

Het *Journal de Paris* deelt eene telegrafische depesche van Bayonne van den 19den mede, volgens welke *Zumala Carreguy* zich met 1500 Mooren, in de nabijheid van Estella, bevond. Volgens dezelfde had don *Carlos* zich bij dezen gevoegd, volgde [illegible] deze [illegible] niet in Biscaye verborgen?

Bij een [illegible] depesche van gisteren vernemen wij, dat de cholera tot in Bilbao was doorgedrongen, en aldaar vele slagtoffers maakte, onder andere ook de Fransche consul aan die ziekte bezweken.

Het gerucht, dat op den 15den te Argenteuil zoude gevierd worden [illegible] bijzondere berigten zeer ernstig zijn [illegible], doch hedtig ochtend de hoofdmagt van den generaal *Rodil* daarvan [illegible] gunstige beslissende uitkomst gehad.

— Bij eene koninklijke ordonnantie van gisteren is de baron *Decazes* tot groot-referendaris van de kamer der pairs benoemd, ter vervanging van den markies *de Sémonville*, die [illegible] jaren bekleedde. Te gelijk zijn tot vice-presidenten van de kamer der pairs aangesteld, de graaf *Portalis*, de hertog van *Broglie* en de graaf *Molé*.

— Uit Toulon schrijft men van den 15den, dat het Fransche eskader den vorigen dag aldaar op de reede was teruggekeerd. Twee der linieschepen, *le Triton* en *le Duquesne*, waren aanmerkelijk beschadigd, en zouden door andere vervangen worden, zoodat gelijk men meende, dezelfde vloot nog voor den 15den October andermaal zee zoude kiezen, en vervolgens zommigen naar de Levant werd bestemd.

— De heer *Arnault*, secretaris der Fransche akademie, is voor eenige dagen op een buitengoed, in de nabijheid van Havre, plotseling overleden.

(Heden, uitvoerde van den zondag, geene [illegible]).

NEDERLANDEN.

HAGA, den 24sten September.

H. M. de koningin en H. K. H. Prinses *Albert van Pruissen*, zijn gisteren morgen ten zeven uie van 's Gravenhage naar het Loo vertrokken, van waar H. K. H. de Prinses dezelve reis Berlijn zal voortzetten. Z. M. is ten 12 ure mede naar het Loo op reis gegaan.

Aanstaanden donderdag zullen HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik*, benevens hoogstderzelver jeugdige dochter zich naar het Loo begeven, van waar HH. KK. HH. naar Berlijn zullen vertrekken.

— Uit 's Hage verzekert men, dat de generaal-majoor *J. H. Tindal*, directeur van het departement van den Grootmeester der artillerie, door Z. M. voorloopig met de functien van directeur-generaal van oorlog zou belast zijn.

— Bij Zr. Ms. besluit van 16 dezer, No. 71, is tot regter in de regtbank van eersten aanleg te Amsterdam benoemd: Mr. *J. W. Huidekooper*, en bij besluit van dezelfde dagteekening, No. 72, tot plaatsvervanger van het vredegerigt in het kanton Rotterdam Mr. *L. Bothenius Lohman*.

— Aan Z. Exc. den minister van financien is de navolgende petitie ingediend: of, krachtens art. 45, § 3, der wet op de personele belasting, in de termen vallende van art. 2, § 2, der gemelde wet, ook dan nog teruggave der belasting over een tijdperk van verleend kan worden, wanneer het tuinhuis, zelf gedurende dat tijdperk des jaars op den voet van art. 45, § 3, voormeld, is gebezigd en bewoond of ongebruikt, doch het aanhorige terrein dienstbaar gedijend heeft tot de eindeo, bij art. 2, § 2, voormeld, omschreven. Bij resolutie van Z. Exc. den minister van financien, van 8 September II., No. 91, is daarop te kennen gegeven, dat dezelve zich volgg toestemmend kan verklaren, mits de gehuurde gebruikbijving van het tuinhuis, immers het niet meer gebruik maken daarvan dan ten hoogste tien malen in den loop des diensjaars, — misgaders het niet verder gebruik maken van den tuin, dan tot teeling en inzameling van vruchten vereischte zij, bevindende de minister vele bedenkingen in de jaarlijksche zegeningen van het gebruik, dat een dusdanig gebruik gemeenschappelijk, welke [illegible] der het bestaan van een bijzonder gebouw, der belasting onderhevig zoude zijn, op zich zelve genoegzaam wezen zoude, om dit gebouw van de opbelastbaarheid, waarop de wet het onderscheid uitspraak toekent, te vervallen.

— Het tegenwoordig in België staat der dingen [illegible] om de oude reeds lang afgeschafte gebruiken weder in te voeren, aan het men dan ook voorgenomen, bij gelegenheid [illegible] ring der aanstaande september-dagen te Brussel, eene [illegible] de reuzen-familie, uit vijf groote houten beelden [illegible] straten van Brussel te laten doorwandelen. Deze [illegible] zeer tot oplnistering der patriotsche festiviteiten [illegible] zal dit jaar echter geen plaats kunnen hebben, [illegible] den *Belge* leest men thans het volgende treurig berigt [illegible]

staat der familie. » De reuzen-kavalkade zal dit jaar bij de septemberfeesten niet kunnen optrekken. Er zouden meer dan 4000 guldens voor herstellingen moeten besteed worden. Groot-pier heeft maar een oor over; zijne vrouw slechts eenen arm; de mezen hebben zich in het hoofd van *Mieke* genesteld en de motten kleederen doorvreten. De peper die de regering [illegible] deze kunste te behouden, bedroeg [illegible] weeggedurende.

— Een treurig voorval, zoo als er ontrent een dergelijk feest, heeft plaats gehad, heeft zich thans te Parijs, met dezelfde gepaarde omstandigheden die hetzelve nog veel ongelukkiger maken, vernieuwd. Zekere [illegible]maker *Milissen* had drie kinderen, het oudste van zeven, het tweede van drie en het derde van twee jaren, die allen ongesteld waren. Hij raadpleegt den geneesheer *Latis*, die een lenigmiddel voorschrijft, waarin onder anderen *protochlorure* van kwikzilver voorkwam. De vader [illegible] dit recept ter gereedmaking bij den apothekar *Estienne*. Deze op het oogenblik zich niet ten zijnent bevindende, zoo wordt het voorschrift gereed gemaakt door zijnen bediende *Brandilly*, die, in plaats van *proto chlorure*, leest *deuto chlorure*. Alle drie de kinderen bezwijken na het gebruiken van dit zeer sterk sublimaat. — Krachtens het besluit van 25 thermidor, jaar XI, zijn *Brandilly*, als overtuigd van vertoegaande onachtzaamheid, en *Estienne*, omdat hij de vergiften niet achter het slot bewaard had, solidair tot 2000 franken schadevergoeding aan de ongelukkige familie, en bovendien tot 50 fr. boete en eene maand gevangenisstraf veroordeeld.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21sten September.

Z. M. de Keizer van Rusland heeft aan den gouverneur-generaal van Nieuw-Rusland en Bessarabiën, graaf *Woronzof*, een kostelijk zwaard vereerd, waarin Hoogstdezelve aan dien gouverneur zijne tevredenheid en dankbaarheid betuigt, voor zijne onvermoeide pogingen in het tebingen der ruspen, door het maken van den canal en den daarop volgenden hongersnood te voorkomen; gelijkerwijs Hoogstdezelve hem reeds, ook aan die edellieden zijne tevredenheid te betuigen, welke, door hunne medewerking, tot dien loffelijken pogingen bijgedragen hadden.

Z. K. H. Prins *Wilhelm* van Pruissen, Zoon van Z. M. den Koning, is te Petersburg aangekomen.

Den 7den had de Zweedsche buitengewone gezant en gevolmagtigde minister bij Z. M. den Koning der Franschen, graaf *von Löwenhielm*, de eer, aan Z. M. den Keizer van Rusland, in het paleis op het eiland Jelagin, voorgesteld te worden.

De generaal der infanterie, de generaal-adjudant vorst *von Lieven*, is, door eene Keizerlijke ukase, tot lid van den rijksraad benoemd.

— Op den dag van de ontblooting der *Alexanders*-zuil, en den naamdag van Z. Keizerl. H. den Grootvorst-troonopvolger, heeft er te Warschau een plegtige dienst plaats gehad in de Metropolitaansche kerk, in tegenwoordigheid van den adjudant-generaal, der luitenant-generaal *Rüdiger*, van alle zich thans te Warschau bevindende leden van den raad van bestuur, van vele generaals, ambtenaren en van aanzienlijk getal burgers en inwoners. Later werd door den generaal Rüdiger eene groote militaire parade gehouden. 's Avonds was de groote schouwburg vrij entree; de stad was schitterend verlicht.

— In den nacht van den 14 op den 15, is men hier zeer verontrust geworden. Na 11 uur werden plotseling de wachten verstoord; de in de omstreken liggende Oostenrijksche en Pruissische troepen rukten deels in de stad, deels in de nabijheid; dezelve doortrokken de stad in diverse patrouilles, terwijl de overige troepen in de linies en gelederen werden. Niemand vermoedde, waarom er bevelen ingekomen waren, dat er nachtmaal eene poging tot bevrijding der gevangenen zou plaats hebben. Gelukkig zijn deze voorzigtigheids-maatregelen onnoodig geweest, en vertoonde zich geene de minste beweging, en de nacht liep volkomen rustig af.

— De zitting der Hanoversche Standen werd op den 17den dezer voor eenen gerumen tijd geschorst.

— Uit het Badensche bovenland wordt gemeld, dat de wijnoogst dit jaar voortreffelijk zal zijn, minder wat de hoeveelheid dan wat de hoedanigheid betreft.

— Uit Weenen schrijft men van den 13den dezer, dat de nieuwe benoemde Turksche gezant aan het Engelsche hof van daar naar Brünn was vertrokken, om bij Z. M. den Keizer van Oostenrijk een bezoek af te leggen. Alle berigten die men onder dagteekening van den 26sten augustus uit Konstantinopel had ontvangen, kwamen daarin overeen, dat men in deze hoofdstad omtrent den staat van zaken hare slechts uit onderrigt, immers niet wist, in hoe verre de opstand aldaar gedempt kon worden beschouwd. Te Jassy, alwaar het den 29sten juli Jussuf verlaten, om naar Algiers te gaan, zoude men rustig zijn. Sinds jaren heeft de pest te Konstantinopel niet zoo hevig gewoed, dan toen deze berigten werden afgezonden; 5 à 600 menschen sleepte zij dagelijks weg. Men had overigens opgemerkt, dat de Turken, vooral die van de meer verlichte standen, aan het voorgevoel zijn terug gekomen, om geene voorbehoedmiddelen te gebruiken, daar zij thans, evenals de Europeanen, het overbrengen der ziekte door besmettingen en middels inwrijvingen, trachten te beletten.

Het Oostenrijksche *Beobachter* haalt een allerdroevigst tafereel op van den toestand waarin de bewoners van Neustadt verkeeren. Meer dan 10,000 menschen hebben alles verloren en zijn zonder dak, zonder schuilplaats, dan die welke men hen in de omliggende dorpen aanbood, te verkrijgen. Intusschen trachtte men te Weenen alles aan te wenden, om in deze ramp te voorzien.

De plagen van het tegenwoordig Maatschappelijk Leven.

III.

[illegible] het [illegible]slegd, het is *het geld*, die waar [illegible] raad het [illegible]s, waarin [illegible] het [illegible] en de [illegible] de [illegible] *beweging* meest zoeken. Van [illegible] Philips, den [illegible] van het liberalismus, af, tot op den zotten propriétaire [illegible] genaamd, omdat hij eigenaar van het dagblad *le* [illegible] alle hebben slechts een doel, een gemeenpunt; *het* [illegible] *het geld! alles voor het lieve geld!*

De zinspreuk der liberalen: *vrijheid en alles*, en [illegible] beteekent niets [illegible], dan de woorden waarmede wij de bovenstaande [illegible] hebben. [illegible] is hun *tout est dans tout*; het is hunne [illegible] hunne wijsbegeerte, zedekunde en godsdienstige belijdenis. [illegible] voorwerp voor dengeen, die in stedelijke betrekking verkeert en tot de oppositie behoort, of ook voor insland hebbende dagbladschrijvers, wanneer gij deze hoort philosopheren over de staatsuitgaven, over goedkoope gouvernementen en over substitutionele [illegible] en zuinigheid; want wee u, wanneer gij, als zulke patriotten eenmaal het bestuur in handen krijgen. *Videatur* de Fransche en Belgische goedkoope revolutionnaire gouvernementen. Daarom moest men op alle staatsgebouwen met gulden letteren schrijven: » Denk om de les eener 40jarige ondervinding: *de goedkoopste staatshuishouding is die, welke men niet heeft.*

Het is voorzeker niet bemoedigend, wanneer men ziet streven, al dat woelen, die schoone verheven taal, die [illegible] voor het heil der menschheid gaat analyseren, en ten slotte [illegible] dan bovengenoemde blinkende grondstof; dit is echter getuigenis der strenge waarheid, vooral in die landen, waar [illegible] het best alles voor de verbetering van de maat- en zedekundige toestanden gedaan heeft; daar heeft de magt van het geld haar toppunt van grootheid bereikt.

Na in die landen zich van alles verzekerd te hebben, heeft het geld zich ook aldaar eindelijk meester gemaakt van [illegible] grondtoon hefboom der nieuwere samenleving, van den [illegible] alles heeft omvergeworpen, die de plaats van alle andere [illegible] heeft ingenomen, van de *magt der drukpers*.

Ziedaar twee maatschappelijke plagen, te zamen [illegible] en een en hetzelfde doel te bereiken, ondermijning namelijk [illegible] zedelijke en godsdienstige begrippen.

De drukpers, die edele wereld-heerscheresse, had [illegible] kunnen worden, had zoo ontzaggelijk veel tot de ware verlichting, beschaving en veredeling kunnen bijdragen, had zij zich niet van [illegible] het liberalismus niet gekoppeld. Ziet nu [illegible] wat zij alles, te hebben weergeworpen, heeft, zij ook alles wederom willen opbouwen, in navolging als [illegible] van de oude vervormers [illegible] ten zullen willen [illegible] dat zij [illegible] wat alles [illegible] hadden. Ziet nu hoe zij [illegible] de puinhoopen van [illegible] volkenregt zoekt te verdedigen, hoe zij zich zoekt [illegible] ofschoon de sporen van haren [illegible] ligte strekking in België, Engeland, Frankrijk, Zwitserland, [illegible] telijk in Duitschland, Italie en het Sobiaten-land, [illegible] fuigen! Van af haren voornaamsten zetel, uit Frankrijk, [illegible] haar alles bedervende invloed, even als een brandende [illegible] zich over geheel Europa verspreid; en, nu het zoover gekomen, ontbreken haar de middelen, om den vuurregen te blusschen of stuiten te keeren.

Sedert hare offensive en defensive verbindtenis met het geld, breidt zij zich onder allerlei vormen uit. Om het geld te [illegible] kleedt zij zich in een *pittoresk* gewaad gehuld, en onder dien [illegible] dringt zij thans in de hut van den eenzoudigen landbewoner. *Histoires pittoresques*, *philosophies pittoresques*, *poësies pittoresques*! Alleen de *politique pittoresque* ontbreekt nog aan deze galerij van pittoreske kunstmiddelen.

De drukpers is in eene *geldpers* herschapen, waarvan de vruchtbare, doch, helaas, alle zedekunde zoo zeer ondermijnende geschriften van de vroegere encyclopedisten de grondstof [illegible] geleverd.

Wat is er al niet, vooral in Frankrijk, voor het volk gedaan, om 't tot wijsgeeren te vormen. De wegelepende [illegible] van den *Voltaire des chaumières*, der vorige poëzij van den [illegible] *chaumières*, (twee edities van 1825) hebben reeds [illegible] vruchten voortgebragt.

Sedert de Julij-omwenteling is de geldpers niet ledig gebleven; daartoe was zij te veel aan 't geld van het volk gehecht. Het heeft 't volk aan geen litteratuur ontbroken. Het kan van alles gebrek lijden, dan de eerste behoefte van het physische gedeelte, zoowel als aan voedsel, dit voedsel van de ziel, deze aan toevoer niet ontbreken. Reeds sedert 1789 heeft de loosdrukpers het volk boeken gelevend. Het Fransche keizerrijk, dood de fabriek wel kortstondig stilstaan, maar na den val van Napoleon heeft zij hare schade ingehaald. Nu, in deze [illegible] oogenblikken, dat de lier van Beranger, den opvolger van Voltaire, ontstemd aan den wand hangt, nu perst zij voor 't volk [illegible] koopt dagbladen, almanakken en goedkoope mijsbegrippen in [illegible] woord, *een goedkoop zedebederf*, en maakt dienovereenkomstig met het geld, de twee hoofdplagen van het maatschappelijk leven uit.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — In *Gernsheim*, een stadje aan den *Rhijn*, in het Groothertogdom *Hessen*, zal een gedenkteeken worden opgerigt voor Johann

Schörrer, die aldaar geboren is en door de Duitschers gehouden wordt voor den mede-uitvinder der Boekdrukkunst. — Te *Hamburg* is eene groote schilderij aangekomen van Overbeck, welk stuk door de stad *Hamburg* is besteld voor het Zieken-huis aldaar. Het stelt voor *Christus op den Olijfberg*; de beelden zijn meer dan levensgroot. De Schilder heeft verscheidene jaren aan dit kolossale schilderij gearbeid, welk algemeen met groote bewondering beschouwd wordt. — Ter gelegenheid van den Brijerschen landdag van dit jaar is er eene gedenkpenning geslagen, door den koning zelven ontworpen. Op de eene zijde staat het jaartal 1834 en het omschrift *Eere, wien eere toekomt;* en op de andere zijde het borstbeeld des Konings.

Frankrijk. — Op het kasteel van *Fontainebleau* is men thans ijverig bezig met het schilderen op muren met waschverwen, zie daarover ons N°. van 14 Aug. L. Men gebruikt daartoe de enkaustische methode beschreven door de Montlabert. Men overstrijkt den muur met was, en doet deze smelten, door middel van vuur, 't welk men er voorbij strijkt. Tot het schilderen bedient men zich van verwen, welke met een mengsel van olie en was zijn toebereid. — De Prins Puckler Muskaw, wiens schriften grooten opgang maken, is dezer dagen in een tweegevecht gewikkeld geworden door een zijner Romans. Hij had in dezelve iemand voorgesteld, die door de bevigste hartstogten tot allerlei buitensporigheden werd vervoerd, en had aan dien persoon een naam gegeven, welke hem als van zelf voor de gedachte was gekomen. Die Roman is in handen gevallen van een aanzienlijk persoon te *Berlijn*, die toevallig denzelfden naam droeg, en voor eene persoonlijke beleediging heeft aangezien, wat slechts een blinde toeval was. Van *Berlijn* en *Parijs* zijn de kampvechters op de grenzen van *Pruissen* en *Frankrijk* bij één gekomen, en de beleedigde heeft in eene lijte kwetsuur aan den hals eene voldoening gevonden, welke de nadrukkelijkste betuigingen en de ernstigste verzekeringen van den Prins Puckler Muskaw hem niet hadden kunnen geven. — De Wetenschappelijke vereeniging te *Poitiers* is den 15den gesloten. Het schijnt dat in dezelve zeer weinig belangrijks verhandeld is, en dat de navolging van dergelijke geleerde bijeenkomsten, als in *Duitschland* en *Groot-Brittannië* onder dezelfden tijd jaarlijks gehouden worden, in *Frankrijk* nog niet zeer veel beduidend zijn. — Er is een kinder-boekje uitgekomen, om te dienen tot het gemakkelijk leeren spellen en lezen, onder den titel van *Alphabet Ecirtoum*. Men vraagt wat dit *Ecirtoum* is. Niets anders, dan de naam des schrijvers, Modrice, omgekeerd. Waartoe toch dergelijke kinderachtigheden? — Te *Parijs* verschijnt een nieuw Dagblad, onder den titel van *l'Amazone, Gazette des Dames politique, instructive et nouvelliste*. Hetzelve voert tot motto twee bekende verzen van Voltaire, aldus geparodieerd:

» *Les hommes ne sont pas ce qu'un vain sexe pense,*
» *Ils sont trop étourdis pour gouverner la France.*"

Italië. — Ter gelegenheid van het vinden van het geraamte van Raffaël [waarvan in der tijd in dit Blad berigt is gegeven] heeft de Beeldhouwer, Thorwaldsen eene apotheose van dien grooten kunstenaar ontworpen. Raffaël is door hem voorgesteld, geplaatst op een paneel, in de lucht zittende, aan weêrszijden van zwevende, met versierde architraat. Zijne voeten rusten op het gronddeel en het kapiteel van eene Corinthische zuil. De godin der overvloed drukt hem, en Amor zich voorden Meester nederbuigende, bieden hem een roos aan.

Engeland. — Met genoegen vernemen wij, dat op den laatsten dag der Zitdagen van de Britsche Vereeniging van Natuur-onderzoekers te *Edinburg*, de stedelijke Raad dier stad het Burgerrecht (*the freedom of the city*) heeft aangeboden aan den Franschen Sterrekundige Arago, aan den Utrechtschen Hoogleeraar Moll en aan de HH. Brisbane, Dalton en Brown. Deze laatste zitting, waarbij ook Lord Brougham tegenwoordig was, is door eene overgroote menigte geleerde en aanzienlijke personen bijgewoond. [In een onzer volgende nommers zullen wij van deze bijeenkomst te *Edinburg* ernig nader verslag geven.]

India. — De Mahratsche Adel, welke zich tot hiertoe alleen door oorlogsdaden heeft onderscheiden, begint thans op eene opmerkelijke wijze de beschaving van den geest ter harte te nemen. Rao Krischna, een zoon des overlijden ministers van den Rajah van *Sagor*, die sedert eenige jaren alle wetenschappen, tot welker kennis Perzische en Indische boeken hem den toegang konden openen, beoefend heeft, en daarenboven de helft van zijn paleis heeft afgezonderd tot eene school voor de zonen van den Mahratschen Adel, heeft zich thans naar *Calcutta* begeven, om aldaar, onder de leiding van een Europeaan, zich aan het aanleeren der Engelsche taal en der Europische wetenschappen toe te wijden, ten einde na zijne terugkeering de hoogere opvoeding zijner landgenooten zelve te kunnen leiden.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Hydrostatische ballon. — Door de uitvinding van den heer Gregoire, zal men voortaan de diepte der zee veel beter dan met het diepsnoer kunnen meten. Dit werktuig, in omgekeerde rigting van den luchtbal verrijzende, beweegt zich vrij en bestaat uit een licht ligchaam, hetwelk door een zwaar ligchaam in het water naar den grond gevoerd wordt. Op den grond gekomende, scheidt het zware ligchaam zich af, en de ballon komt weder bovendrijvende op het water. De tijd, dien men tot deze beweging heeft noodig, doet de diepte kennen. Deze ballon werkt met eene groote gewisheid en schijnt geschikt om eene sterke drukking te weerstaan. Gewijzigd zal men dezelve op inhammen der zee, op meren en rivieren van wepassing kunnen maken.

Middel, om slakken uit te roeijen. — Men plaatse des avonds holle pannen of gepeeronde boomschors op den grond in de tuinen; des morgens vindt men ze beset met slakken, die alsdan gemakkelijk kunnen gedood worden.

Middel om de bloedzuigers te doen vatten. — De bloedzuigers, welke zeer merk zijn, vatten somtijds zeer slecht. Van alle middelen, gebezigd om dit te verhelpen, is het beste, om het gedeelte des ligchaams, waar men dezelve plaatsen wil, luchtig met reuzel te wrijven.

Daar het West-Indisch pokhout, waarvan de tromstokken, bij het Nederlandsch leger in gebruik, gemaakt werden, hier te lande tegenwoordig schaarsch of in het geheel niet te bekomen is, en men bevonden heeft, dat tromstokken van *bulletree-* of zoogenaamd *paardenvleeschhout*, hetwelk te allen tijde alhier in genoegzame hoeveelheid kan worden verkregen, die van West-Indisch en zwart ebbenhout in deugdelijkheid overtreffen, zoo is bepaald, dat er voortaan geene tromstokken zullen mogen worden aangeschaft dan die, welke van gemeld bulletree- of paardenvleeschhout zijn vervaardigd, en dat men, ten aanzien van den vorm, zich zal blijven houden aan den model-trommelstok, bij dispositie van 14 Aug. 1828 n°. 21 aan de daartoe betrokkene korpsen gezonden; mitsgaders dat de prijs van de alsnu aan te schaffen tromstokken dien van een gulden en vijf-en-zeventig centen het paar niet zal mogen te boven gaan, terwijl dezelve, even als de tromstokken welke in de magazijnen der korpsen mogten zijn opgelegd, tegen den daarvoor, over dit loopende jaar, bepaalden prijs moeten worden uitgegeven.

163ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

EERSTE KLASSE.

Derde Trekking: N°. 9031 *f* 1000. N°. 13375 *f* 1000.
Vierde —— » 2744 *f* 1500. » 15119 *f* 1000.

Beurs-prijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, *den 23sten September*

	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h.u.
NEDERLAND.				
Werk Schuld	2½	51 15/16	52	51 7/8
dito dito	5	98 5/8	99	98 5/8
Uitgestel. dito.		1 5/32		
Kansbill. dito.		22 9/16		22½
Amort. Synd.	4½	90		
Dito dito.	5	72 15/16	72¾	
Schatkistbill.	6	100¼	100⅜	
Oorlogslast.	5	100½		
Leening 1831	6			
Hand.-Maats.	4½			
FRANKRIJK.				
Ins. Grootb.	3			
ENGELAND.				
Dito p. 12 Aug.	3			
SPANJE.				
Certific. Amst.	5	37¾	38	37⅞
Dito *f* 1000.	3	25	25¼	25⅛
Uitgestel.	5	11 3/16	11⅜	11 5/16
Cert. B. Lomd.	5	39¼	40	40⅛
NAPELS.				
Certific. D & B.	5	86		
Dito Hope & C.	5	88¼		
Dito Lond. R.	5			
RUSLAND.				
Obl. Hope	1798 5	102⅜	102⅞	
Dito	1815 5	103⅞		

	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h.u.
Cert. dito	1822 5	97⅞	98	
Obl. te Lond.	5			
Cert. te Hamb.	5	97⅜	97⅝	
Ins. in Assig.	6	68	68⅛	68 1/16
Certific. dito.	6	68¼		
POLEN.				
Aand. L. *fl.* 300		117	117½	
PRUISSEN.				
Dito dito R.	50	102½		
OOSTENRIJK.				
Aand. L. *f* 100.				
Dito dito	250 4			
Metalliek.	5	98 3/16	98⅛	98 3/16
Dito L. gen.	5	96		
Dito.	2½	51⅛	51 11/16	
Obl. *Goll & C.*	5			
Dito	4			
Ween. B. act.	3			
N. Ween. Aand.	685			
DENEMARKEN.				
Leen. te Lond.	3	75		
BRAZILIEN.				
Dito *Rotsch.*	5	77¼		
GRIEKSCHE				
Dito te Lond.	5			

*** Commissarissen Directeuren over het TEEKEN-INSTITUUT der Stad *Breda*, brengen bij deze ter kennis der Ingezetenen van dezelve Stad, dat de Cursus voor de *Handteekening* en *Boekhoudkunde*, dit jaar weder zal aanvangen, met primo October aanstaande, en dat zal worden gevaceerd, tot het inschrijven van de Namen, dergenen, welke verlangen daaraan deel te nemen, op Vrijdag den 26 dezer des namiddags te vier uren, in het Locaal voor het *Teeken-Institut*, Wijk A. N°. 26, in de Eindstraat, binnen deze Stad.

Breda, den 24. September 1834.

Commissarissen Directeuren voornoemd:
Mr. J. F. de ROY, P. L. FAES,
Mr. C. J. F. van der HEUVEL, W. VERLEGEN.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN WEGEN ZEER AANZIENLIJKEN

INBOEDEL,

PAARDEN, TUIGEN EN EENE TILBURIJ.

Op Woensdag den 1sten October 1834, aanvangende 's voormiddags om 10 ure, in het Koffijhuis van Mejufvrouw de Weduwe OERS, op de Groote Markt te Breda, zal, door GIJSBERT VAN DEN ENDEN, Griffier bij het Vredegeregt te Breda, worden overgegaan tot den verkoop van de hiernavermelde *GOEDEREN* alhier verblijvende, door het vertrek van den Eigenaar naar de *Indien*.

TE WETEN:

Mahonyhouten Thee- en andere Tafels, zoo met Marmeren als andere Bladen, Canapé en Stoelen met zwarte Zittingen, Ypenhouten Stoelen met zwarte Zittingen, zeer mooije Cordoba Speel-, Pennant- en Nacht-Tafels, eenige met Marmeren Bladen, een zeer schoone en bijzonder goede Piano-Forte van zes Octaven en Tabouret, zeer fraaije Pendules en Bloemvazen, Spiegels en Planken, Glazewerk, Bedden, Koper en bronze Lustres, Tapijten, Karpetten, ordinaire Tafels en Stoelen, Badkuip met haar Toebehooren en Le-

dikanten, Linnen-, Bed- en Tafel-goederen eene kwantiteit Keukengerij benevens eene partij andere goederen, waarvan de Eigenaar zich voor zijn vertrek uit ontdoen; alsmede een uitmuntend gedresseerd Dames-Paard, afkomstig uit de Stoeterij van Neustad, een bovenlandsch Rij- en Tilbury-Paard, Zadel-, Tilbury- en Wagentuigen, benevens eene zeer goede en moderne Tilbury.

Zullen de vermelde Goederen, daags voor de Verkooping in genoemd lokaal op de gewone uren te zien zijn.

De Landerijen, Bouwland en Teelbeboorten, ieder voormiddags van 10 tot 12 ure, te zien op den Hoogdijk, B n°. 326; zullende deze laatsten op den dag der Verkooping om 12 ure worden verkocht.

Zegt het voort.

DOOR STERFGEVAL

UIT DE HAND TE KOOP, TE BREDA,

OM TER STOND TE AANVAARDEN:

Een *SPEELWERK*, welke meer dan *zestig jaren* met goed succes is uitgeleend en nog wordt voorgedragen, bevattende *een honderd zestien* STUKKEN, welke jaarlijks alle verbeterd zijn geworden, alsmede op redelijke voorwaarden, het Huis waarin deze Affaire nog steeds uitgeoefend kan worden. Te bevragen onder lett. S, met *franko* brieven bij den Boekhandelaar E. P. STERK, te Breda.

*** Op Maandag den 29sten October 1834, des middags ten *drie* ure, zal, te Grave, ten huize van de Weduwe SCHOONENBERG, provisioneel, en 14 dagen daarna, op Woensdag den 29sten dezelfde maand, ure en plaatse voorschreven, finaal worden verkocht:

Een kapitale en welbekende WIND-HOUTZAAG MOLEN (zijnde de beste staande), met daarbij behoorende HERBERGHUIS, KNECHTENWONING, HOUTLOOTSEN, MOESTUIN en HOUTGEWAS, groot 1 bu. der. 55 roeden, 29 ellen, staande en gelegen te Grave, aan de Rivier *de Maas*, onder de stad Grave, provincie Noord-Brabant.

Breeder bij biljetten omstandigheden en voorwaarden te bekomen bij den Notaris VERSTRAATEN te Mill.

*** Dinsdag, den 30sten September 1834, des voormiddags ten 11 ure, zal, ten overstaan van den Notaris D. MIDDELHOOF, residerende te Gouda, op den gelden Landmarkt, uit hande van P. Kaldenbach in perceelen worden verkocht:

1°. Circa 14 houdende Oude zilvene 4jarige GRIENDEN, op de polder Nieuw-Jannezand en 5 bunders op den Brienenoordschen-Waard bij Rijsoord.

2°. Circa 300 hele WILGE BOOMEN aan de Kade van Nieuw-Jannezand, welke aan gemakkelijk te water kunnen worden vervoerd.

3°. Een BRANDHOUT op Nieuw-Jannezand.

4°. Het extra schoone RIET van de polders Nieuw-Jannezand en den Brienenoordschen-Waard.

Aanwijzing daarvan zal op de polders geschieden, daags vóór en op den morgen van de Verkooping; en inmiddels informatie te verkrijgen bij den Rentmeester *Stirling*, te Dordrecht en de Opzieners *P. Kelling*, op Jannezand en *L. van Bennekom*, op den Brienenoordschen Waard.

ZEER GOEDKOOPE AANBIEDING.

Der nog overige zijnde kompleete Exemplaren van DE PAPIEREN LEEUW VAN DE STAATSOMWENTELING IN FRANKRIJK, *beginnende met de geschiedenis van den dertien oorsprong der Fransche Monarchie, tot de groote Staats-omwenteling en verheffing van* NAPOLEON *tot Keizer, voorts tot* LODEWIJK XVIII, *en tot den tegenwoordigen tijd van* KAREL X. Met 184 zeer fraaije uitgelaande kopere platen en portretten, 2de druk, in 28 deelen en register, te zamen in 30 banden, kompleet in gr. 8o.

Deze zullen voor den zeingen prijs van *f* 15,00, (in plaats van *f* 55 00) aan gegadigen worden afgeleverd, door den Boekhandelaars JOH. ROMAN EN ZOON, te Z.-Bommel en elsw.

*** Bij L. DE BOCK, te Utrecht, is van de pers gekomen, en is door hem bij de voorkomende Boekhandelaars in dit rijk verzonden geworden:

1°. HANDLEIDING voor de Aardrijkskunde van Nederlands Oost- en West-Indische Bezittingen, door *G. Louis*, Hoogleeraar in de Geschiedenis, Aardrijkskunde, enz.; bij het Koninklijke Instituut voor de Marine, te Medemblik. . . . . *f* 1,00.

2°. J. J. DOOT, van Flensburg, Bijdragen tot eene grondige beoefening der geschiedenis van Nederland. Eerste bijdrage: Over de uithoemsche geschiedschrijvers der Spaansch-Nederlandsche Oorlogen, à 20 cent het vel druks.

Dit laatste zal niet in commissie worden verzonden, maar *franko* moeten ontboden worden.

Voorts is bij hem ter pers, en hoopt hij binnen korten uitgegeven te hebben op:

1°. HANDLEIDING tot de Algemeene Geschiedenis der Nederlanden, door *L. G. Visscher*, Hoogleeraar aan de Akademie te Utrecht, bevattende een aaneengeschakeld verhaal der Vaderlandsche Historie, van de vroegste tijden tot en met den jare 1830; eene provinciale geschiedenis van ieder gewest; desselfs merkwaardige lotgevallen, vroegere regeringsvorm en regtsgeleerdheid; eene doorloopende beschouwing van den wetenschappelijken en letterkundigen toestand in ieder tijdvak, eindelijk eene volledige opgave der bronnen, tot de onderscheidene onderdeelen dezer *Handleiding* betrekkelijk.

Het eerste Stuk, loopende tot aan de invoering van het Christendom, zal tegen kerstmis gereed zijn, en in commissie verzonden worden; de intekenaars ontvangen, die zich bij den Uitgever of eenig ander Boekhandelaar aanmelden, buitengaats vooruitbetaling eene aflevering van een of meer bladen. De eerste aflevering is op hedenverkrijgbaar, met titelblad en omslag à 50 cents (groot schrijfpapier); de volgende vellen à 20 cents.

2. BLOEMLEZING uit de beste Nederlandsche Dichters en Prozaschrijvers, door gemelden Hoogleeraar, bevattende insgelijks stukken, waarover in het literatisch gedeelte der bovengenoemde *Handleiding* gehandeld wordt. De uitgave zal op dezelfde wijze plaats hebben; ook is de eerste aflevering voor de HH. intekenaars verkrijgbaar gesteld, à 15 cents het vel.

Nog is bij bovengenoemde en bij alle Boekhandelaars te bekomen:

1°. Mr. H. M. A. J. VAN AGT VAN WIJK, Redevoering, uitgesproken in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van den 28. Dec. 1833, ten behoeve van de noodzakelijkheid, om vóór de invoering van het Kadaster voor het geheele rijk de regelmatige der grondbelasting, bij ontginning, inlijving, enz. alle ondernemingen tot landverbetering, door eene bijzondere wet te regelen. 30 cents.

2°. G. B. BOSCH, Predikant te Curaçao, Reizen in West-Indië en door een gedeelte van Zuid- en Noord-Amerika. Eerste deel, met gegraveerden titel en vignet . . . . . *f* 3,60.

Dit deel bevat: *Reis naar West Indie, St. Eustatius, St. Martin, Curaçao; een uitstapje naar het westelijk gedeelte van Curaçao; opkomst en verval van Curaçao*, en is op zich-zelf geheel volledig. De gunstige beoordeeling van deze reis in al onze Maandwerken maakt alle verdere aanprijzing overbodig.

3°. R. H. VAN SOMEREN, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Lid der Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde te Leiden, enz., over het *Wilhelmus Lied*; met eene bijdrage over hetzelfde onderwerp door Mr. P. A. *Brugmans*, Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw, van de K. Orden van Zuid en Beyeren voor burgerlijke verdiensten, Lid van het Koninklijk Nederlandsche Instituut, enz., waarbij gevoegd zijn: 1°. de woordelijke tekst van het *Wilhelmus*; zoodals die gevonden wordt in het *Geuzen Liet Boek* van 1624; 2°. hetzelfde lied uit: *de Gedenck-clank* van 1626, 3°. de latere woorden op dezelfde zangwijs, meede voorkomende in het *Geuzen Liet Boeck*; 4°. nieuwe woorden op het *Wilhelmus* van *R. H. van Someren*; 5°. de muziek van het *Wilhelmus*, zoodals hetzelve in 1572 gezongen werd, en 6°. de muziek, zoodals het thans gezongen wordt, benevens eene gesteendrukte afbeelding plaat uit: *de Gedenck-clank*, pag. 90 enz.

4°. G. LA MOTRE, Grammaire ou premiers principes de la langue française, exercices très-clairement et vingt leçons à 60 cent.

De aloude bekende Goede faam van dezen taalmeester, en het gebruik van dit werkje op vele scholen waarborgen de uitmuntendheid van hetzelve. Op eene nieuwe aantrekkelijke wijze worden de grondregels der Fransche taal daarin voorgedragen.

*** Bij BROESE & COMP. te *Breda*, zijn ten intekenen op de volgende plaatwerken:

I. GLOBE PITTORESQUE, ou merveilles de la nature et de l'art, collection de gravures sur acier, par M. Mandar, chaque mois une Livraison, à . . . . . 50 Cts.

II. BILDERSAAL von JAEGER und JAGDLIEBHABER, Monatlich jede Lieferung. . . . . 60 Cts.

III. MEIJER'S UNIVERSUM of *het prachtigste en merkwaardigste der Natuur en Kunst*, namelijk der schoonste en bezonderste Steden, der uitmuntendste gedenkteekenen der Bouwkunst, der merkwaardigste gezigten uit alle Landen, der verbazendste wonderwerken van de Natuur in alle werelddeelen, enz. enz.

Elke maand eene aflevering van vier platen en text. 50 Cts.

NB. Men kan dit werk ook met Hoogduitsche text bekomen.

IV. EUROPA IN BILDERN, eine Sammlung der bemerkenswerthesten und schönsten Ansichten unsers Welttheils. Herausgegeben und beschrieben von J. MEYER. Jede Lieferung. . . . . 30 Cent.

V. GESCHICHTE und TOPOGRAPHIE des Rhein-Ufer von Cöln bis Mainz. Redigert von W. GRAF FRENTZEN. Zahlreich verziert mit Abbildungen der berühmtesten Ansichten, für dieses Werk eigenhändig gezeichnet von W. TONDELEUR. Jede Lieferung. . . . . 60 Cts.

VI. VUES PITTORESQUES des Lacs, des Montagnes, des Passages et des Châteaux, des Comtés de Westmoreland, Cumberland, Durham et Northumberland; d'après les dessins originaux de THOMAS ALLOM; avec des notices historiques et topographiques, par J. F. GERARD, A. M.

Chaque mois une Livraison de huit gravures à . *f* 1,50.

VII. MEIJER'S SCHUL-ATLAS der bedesten Erd-Beschreibung in achtzein Karten. 1e Lieferungen, jede von drei Karten. Jede Lieferung. . . . . 50 Cts.

VIII. MEIJER'S UNIVERSAL-ATLAS der neuesten Erd-Beschreibung für die gebildeten Stände, besonders zum bequemen Gebrauch für Gesandschaften, Kontoiren, Zeitungslezer und Reisende. In 16 Lieferungen, jede von vier Karten. Jede Lieferung *f* 1,20.

IX. MEIJER'S PFENNIG ATLAS, *van alle werelddeelen*, in 120 voortreffelijk gegraveerde op staal gegraveerde en gekleurde Kaarten, benevens eene uitvoerige landrijke en staatkundige Beschrijving.

Elke maandelijksche aflevering van vier kaarten . 50 Ct.

Te BREDA bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.